

Euroopa Liit
Euroopa Sotsiaalfond

Eesti
tuleviku heaks

„Tööturukoolituse kvaliteedi parendamine“

Eesti Hariduse Kvaliteediagentuuri täienduskoolituse hindamisnõukogu otsus

KVALITEEDI HINDAMINE

MACTE OÜ

SOTSIAALTÖÖ JA NÕUSTAMISE ÕPPEKAVARÜHM

12.12.2023

Eesti Hariduse Kvaliteediagentuuri täienduskoolituse hindamisnõukogu otsustas, et Macte OÜ on positiivselt läbinud täienduskoolituse kvaliteedihindamise sotsiaaltöö ja nõustamise õppekavarühmas.

Lähtuvalt Haridus- ja Noorteameti põhimääruse § 24 lõikest 7 ning võttes aluseks Eesti Hariduse Kvaliteediagentuuri (edaspidi HAKA) täienduskoolituse hindamisnõukogus (edaspidi nõukogu) 08.12.2022 kinnitatud dokumendi „Täienduskoolitusasutuse õppekavarühma kvaliteedi hindamise juhend“ (edaspidi juhend) sedastab HAKA nõukogu järgmist:

1. Macte OÜ kooskõlastas HAKAga kvaliteedi hindamise sotsiaaltöö ja nõustamise õppekavarühmas 08.09.2023.
2. Macte OÜ esitas sotsiaaltöö ja nõustamise õppekavarühma eneseanalüüsi aruande HAKALE 26.09.2023.
3. HAKA kooskõlastas Macte OÜ-ga hindamiskomisjoni koosseisus:
  - 1) **Stina Siem** – komisjoni esimees
  - 2) **Kati Välbe** – hindamiseexpert
4. Komisjon viis läbi hindamisvestluse virtuaalselt 17.10.2023.
5. HAKA edastas hindamisaruande Macte OÜ-le kommenteerimiseks 02.11.2023. Macte OÜ teatas, et neil ei ole esmasele aruandele kommentaare ega täpsustusi.
6. HAKA edastas lõpliku hindamisaruande asutusele 07.11.2023. Hindamisaruanne on otsuse lahutamatu osa.

7. Lõpliku hindamisaruande ja eneseanalüüsi aruande edastas nõukogu sekretär nõukogu liikmetele.
8. Nõukogu arutas saadud dokumente 12.12.2023 istungil 8 liikme osalusel ning otsustas tuua hindamisaruandest välja järgmised **Macte OÜ sotsiaaltöö ja nõustamise õppekavarühma** koondhinnangud, tugevused ning parendusvaldkonnad ja soovitused.

HINDAMISVALDKONDADE HINNANGUTE KOONDTABEL	
Hindamisvaldkonnad	Koondhinnang hindamisvaldkonnale
1. Õppekava ja õppekavaarendus	<i>Nõuded on põhiosas täidetud</i>
2. Õppimine ja õpetamine	<i>Nõuded on täidetud</i>
3. Koolitajad	<i>Nõuded on täidetud</i>
4. Ressursid	<i>Nõuded on täidetud</i>

Õppekava ja õppekavaarendus

Parendusvaldkonnad ja soovitused

- 1) Tugiisiku õppekavas on selle alusdokumendina toodud ära Sotsiaal- ja tervishoiuvaldkonna spetsialist, tase 4 kutsestandard tervikuna. Tegelikult puudutab õppekava ainult ühte spetsialiseerumist sellest – töö abivajadusega (tervisest tuleneva erivajadusega) lapsega, tase 4. Komisjon soovib viidates täienduskoolituse standardi § 2 lõikele 4:
  - a) muuta õppekava alusdokumendi kirjeldust selliselt, et selles mainitaks ainult neid kompetentse, mida on kutsestandardist õppekavas kasutatud;
  - b) kuna kutsestandardi läbivate kompetentside seas on ka nõue eesti keele oskusele B1 tasemel, mida koolituse käigus ei õpetata, siis lisada alusdokumendile viitavas kirjelduses juurde märge „välja arvatud eesti keele oskus B1 tasemel“.
- 2) Õppekavas on märgitud õpingute alustamise tingimustena ka mitmed sellised, mis
  - a) puudutavad õppija isikuandmeid (karistusregistri andmed);
  - b) ei ole koolituse kontekstis asjakohased ega ole võimalik neid ka kontrollida (sotsiaalhoolekande seadusest tulenevad piirangud edaspidi teatud isikutele tugiisiku teenuse osutamisel: vahetu üleneja või alaneja sugulane, samas eluruumis elav isik);
  - c) ei saa olla õppijale siduvad koolitusel osalemisel (lubadus omandada õppeväliselt eesti keele oskus vajalikul tasemel)

Komisjon soovib nimetatud nõuded õpingute alustamise tingimustest eemaldada ning jätta alles ainult need, mida koolitusasutus saab kontrollida.
- 3) Kuna vestluse käigus selgus, et õppijal tuleb õppima asumise eel esitada muuhulgas ka vähemalt keskharidust tõendav dokument, siis sellisel juhul soovib hindamiskomisjon lisada selle nõude õppe alustamise tingimuste alla. Hetkel ei ole see nõue õppekavas kirjeldatud.

KOONDHINNANG HINDAMISVALDKONNALE ÕPPEKAVA JA ÕPPEKAVAARENDUS

Hindamiskomisjoni hinnangul on asutusel olemas õppekavade arendamise ja rakendamise põhimõtted ning neid kasutatakse, kaasates väljatöötamise ning arendamise erinevaid osapooli ning uuringu tulemusi (sh hinnatava koolituse puhul koolitusjuhi poolt läbiviidud uuring ja OSKA uuring). Õppekava on välja töötatud sihtrühma ja tööturu vajadustest lähtuvalt ning töötukassalt saadud sisendi põhjal.

Asutuse õppekava "Tugiisik (lastele)" kinnitati 10.11.2022, kuid hindamise hetkeks ei ole ühtegi koolitust antud õppekava alusel läbi viidud ning asutus ei reklaami hetkel koolitust enda veebilehel. Õppekava koostamisel on lähtutud kutsestandardist "Sotsiaal- ja tervishoiu valdkonna spetsialist, tase 4" ning Tervise- ja tööministri 22.11.2018. a määrusest nr 50 "Töökeskkonnavoliniku, töökeskkonnanõukogu liikme ja esmaabiandja koolituse ja täienduskoolituse kord täienduskoolitusasutuses" § 3. Õppekava koostamise aluseks olevad allikad on asjakohased ja õppekavas sõnastatud, kuid kutsestandardi osas on komisjon, viidates täienduskoolituse standardi § 2 lõikele 4, teinud asutusele soovitusi märkida õppekavasse, et selle koostamisel on lähtutud ainult kutsestandardi ühest spetsialiseerumisest, milleks on „Abivajadusega (tervisest tuleneva erivajadusega) lapse tugiisik, tase 4“. Samuti on komisjoni hinnangul vaja õppekava alusdokumentide kirjeldusse ära märkida, et koolitus ei anna õppijale kutsestandardis nõutud eesti keele oskuse taset. Hetkel on koolitus planeeritud venekeelsena, kuid asutuse kinnitusel kavatakse keelenõudest ja asjaolust, et kutseeksamit saab teha ainult eesti keeles, teha koolitus ümber ja hakata seda pakkuma eestikeelsena.

Pärast esimese tugiisiku koolituse käivitamist on asutusel plaanis koguda tagasisidet nii suuliselt kui ka kirjalikult, et teha vajadusel parendustegevusi nii õppekavas kui ka koolituse läbiviimisel.

Hindamiskomisjon leiab, et õppekava tervikuna on sidus, sihtrühmale sobiv ja eesmärgiga kooskõlas. Selle õpiväljundid on selgelt sõnastatud ja asjakohased. Õpe maht on sihtrühma arvestades sobiv ning antud mahu juures on võimalik õppekavas märgitud hindamismeetoditega õpiväljundite saavutamist ka hinnata. Teoreetilised teadmised saavad praktiseeritud ka praktika käigus, mis kindlasti kinnistab õppijate teadmisi ja oskusi.

Komisjon on oma aruandes pikemalt peatunud tugiisiku õppekava õppe alustamise tingimustel ning palunud koolitusasutusel nende osas korrekture teha. Nimelt on koolitusega alustamiseks on õppekavas eeltingimusena toodud välja, et koolitusel võib õppida täisealine isik, kes vastab Sotsiaalhoolekande seaduse § 25 lõike 2 punktis 1 ja Lastekaitse seaduse § 20 esitatule. Komisjoni hinnangul ja ka asutuse enda nõusolekul (selgus vestlusel) ei ole koolitusasutusel pädevust mainitud seadustes toodud nõuete täitmist kontrollida. Seda saab teha ainult õppija tulevane tööandja või asutus, kuhu õppija õpingute raames praktikale läheb. Lisaks ei saa need nõuded olla takistuseks õppijal õppes osalemisel. Sellest tulenevalt on komisjon teinud asutusele ettepaneku need õpingute alustamise tingimustest eemaldada.

Lisaks eelnevale on õpingute alustamise tingimustes kirjas, et koolitusel õppida soovija annab koolitusasutusele nõusoleku, et vajadusel ta on valmis oma eesti keele oskust arendama nii, et olla võimeline tugiisiku kutseeksamit sooritama eesti keeles. Komisjoni hinnangul ei saa koolitusasutus õppijalt seda nõuda, kuna kutseeksami sooritamine on õppijale vabatahtlik ning seega ei ole sellise lubaduse andmine õppijale siduv. Ka selle tingimuse on komisjon palunud asutusel õppekavast eemaldada.

Koolitusasutus saab õpingute alustamise tingimustena hinnatavas õppekavas sätestada vaid keskhariduse nõude ning selle, et õppe alustamiseks on vajalik koolitusjuhiga vestlusel osalemine.

Kokkuvõttes on komisjon seisukohal, et asutusel on olemas koolituse väljatöötamise ja arendamise põhimõtted ja neid järgitakse. Õppekava üldiselt on sidus ja asjakohane, kuid kuna asutus on jätnud täpsustamata, millistele „Sotsiaal- ja tervishoiu valdkonna spetsialist, tase 4“ kutsestandardis sisalduvatele kompetentsidele (spetsialiseerumisele) õppekava tegelikult baseerub ning õpingute alustamise tingimustest tuleb eemaldada ka mitte asjakohased viited sotsiaalhoolekande seadusele ja lastekaitse seadusele, siis loetakse antud hindamisvaldkonna **nõuded põhiosas täidetuks**.

Õppimine ja õpetamine

Parendusvaldkonnad ja soovitusel

- 1) Õppekava iseseisva töö all ei ole juhtumianalüüsi kui iseseisvat tööd kirjeldatud. Kuna juhtumianalüüs on koolituse üks läbivaid ja olulisi töid, mis õppijal tuleb teha ning mille põhjal hinnatakse tema õpiväljundite saavutamist, siis soovitab hindamiskomisjon selle ka iseseisva töö all selgelt sõnastada. Hindamiskomisjon leiab, et hindamise meetodi “iseseisvate tööde õigeks tähtjaks esitamine” alusel ei ole võimalik õpiväljundeid hinnata ja mõõta, sest hindamiskriteeriumiga eeldatakse vaid tööde esitamist mingiks perioodiks. Komisjon soovitab selle hindamise meetodi sõnastada selliselt, et sellega oleks võimalik õpiväljundite saavutatust hinnata ja mõõta.

KOONDHINNANG HINDAMISVALDKONNALE ÕPPIMINE JA ÕPETAMINE

Hindamiskomisjon leiab, et õppijad on kaasatud õppeprotsessi kujundamisse. Õppijate ootused ja motivatsioon on kaardistatud koolituse alguses vestlusel koolitusjuhiga. Vestluse eesmärgiks on selgitada välja, miks õppima soovija valis just selle eriala ja koolituse, millised on tema ootused koolituselt, mis on tema esmased teadmised ja oskused selles valdkonnas. Samuti selgitatakse juba vestlusel, millised on täiendavad nõuded (keskharidus, eesti keele oskus) õppima asumiseks.

Vestluse käigus andis asutus teada, et grupi suurus hakkab olema 4-5 inimest, mis võimaldab individuaalset lähenemist igale õppijale. Kui õppeprotsessis kellegi õpimotivatsioon langeb, siis püütakse anda vajalikku tuge ning leida koolitaja, õppija ja koolitusasutusega koostöös lahendused. Koolitajad tutvustavad õppijale iga teemaploki ja teema alguses selle teema põhisisu, õpiväljundeid, hindamistöid ning hindamiskriteeriume. Hindamiskomisjon leiab, et õppijad on kaasatud õppeprotsessi kujundamisse.

Vastavalt eneseanalüüsile on koolitajatel plaanis kasutada oma õppetöös nii klassikalisi kui ka aktiivõppemeetodeid ehk kõiki neid meetodeid, mille kaudu saab õppija aktiivselt kaasatud õppeprotsessi. Koolitusasutusel on kokku lepitud, et kõik koolitajad saavad suhelda oma õppijatega kas e-posti teel või siis isiklikult peale tunde. Veebivestlusel kinnitas asutus, et tagasisidet küsitakse ka õppemeetodite kohta, kas on mingid meetodid, mida õppijad ise eelistaksid. Koolitusasutuse eesmärk on õpetamisel arvestada seda, et õpetamisstiilid oleks kaasaegsed ja õpe oleks õppija jaoks vaheldusrikas. Hindamiskomisjoni hinnangul on kasutatud õppemeetodid asjakohased ja sobilikud õpiväljundite saavutamiseks.

Hinnatavas õppekavas on sätestatud lõpetamise tingimused ja väljastatavad lõpudokumendid. Asutus väljastab tunnistuse, kui õppija on osalenud auditoorses õppes vähemalt 80% ulatuses ja täitnud

lõpetamise nõuded täies mahus ning tõendi, kui õppe lõpetamise tingimused on täitmata ja/või õppija on osalenud auditoorses töös vähem kui 80% ulatuses. Eneseanalüüsis on toodud välja, et tõendi saaja leiab tõendilt informatsiooni, millised õpiväljundid ta siiski saavutas. Tugiisiku õppekavas on sätestatud lõpetamise tingimustena: “juhtumianalüüsi koostamine ja kaitsmine, esmaabi testi sooritamine ning iseseisvate tööde õigeks tähtajaks esitamine”.

Õpiväljundite saavutamist hindavad eneseanalüüsis oleva kirjelduse järgi koolitajad. Koolitaja ülesandeks on muuhulgas tagada, et hindamismeetodid, -ülesanded ja -kriteeriumid, mida kasutatakse, võimaldaksid hinnata iga õpiväljundi omandamist. Eneseanalüüsis on mitme õpiväljundi hindamise kirjeldamisel mainitud praktiliste ülesannete sooritamist ning seminare, kuid õppekavas ei ole sellekohast hindamismeetodit kirjeldatud. Veebivestlusel sai selgeks, et tegemist on pigem edasiviiva tagasiside andmisega, mitte hindamisega.

Õppekavas on iseseisva töö kohta kirjeldatud, et see hõlmab õppematerjali loenguvälise osa omandamist, saadud teadmiste kinnistamist ja kodutööde tegemist vastavalt õppejõu antud ülesannetele. Siinjuures ei ole juhtumianalüüsi kui iseseisvat tööd kirjeldatud.

Õppekava hindamismeetodi “iseseisvate tööde õigeks tähtajaks esitamine” osas sõnas asutus veebivestlusel, et hindamiskriteeriumiks on see, kui tööd on tähtajaks valmis ja esitatud ehk õppijatelt eeldatakse kohusetundlikkust. Hindamiskomisjon leiab, et nimetatud hindamismeetodi alusel ei ole võimalik õpiväljundeid hinnata ja mõõta, sest hindamiskriteeriumiga eeldatakse vaid tööde esitamist mingiks perioodiks. Hindamiskomisjoni hinnangul on hindamismeetodid “juhtumianalüüsi koostamine ja kaitsmine, esmaabi testi sooritamine” sobilikud ning piisavad, et hinnata õppekava õpiväljundite saavutatust.

Vastavalt kvaliteedi tagamise alustes kirjeldatud tagasiside kogumise korrale küsib koolituskeskus peale igat koolitust osalejatelt tagasisidet ja parandusettepanekuid. Tagasisidet võib anda nii kirjalikult paber kandjal kui ka digitaalselt, samuti videointervjuu vormis. Saadud tagasisidet analüüsitakse ning kasutatakse selleks, et pakkuda veelgi kvaliteetsemaid koolitusi.

Vaatamata sellele, et õppekavas praegu sõnastatud hindamismeetodid vajavad täpsustamist, leiab komisjon, et see asjaolu ei mõjuta oluliselt õppe kvaliteeti kogu hindamisvaldkonna lõikes ning seetõttu hindab komisjon hindamisvaldkonna **nõuded täidetuks**.

Koolitajad

KOONDHINNANG HINDAMISVALDKONNALE KOOLITAJAD

Asutuse veebilehel on väljas info koolitajate ja nende hariduse kohta olemas ning see on ülevaatlik ja piisav. Koolitajate kvalifikatsioon vastab asutuse kvaliteedi tagamise alustes ning tugiisiku õppekavas kirjeldatud kvalifikatsiooninõuetele. Esmaabi koolituste osas on asutusel kokkulepe Karell Kiirabiga, kellel on olemas litsentseeritud esmaabi koolituste läbiviijad.

Asutuse veebilehel ei ole infot esmaabi väljaõppe läbiviijate kohta, aga veebivestluse kohaselt on asutusel kokkulepe Karell Kiirabiga, kellel on litsentseeritud koolitajad olemas ning kes tulevad vajadusel kohapeale õpet läbi viima. Tugiisiku õppes on oluline koht ka praktilal. Hetkel on praktika läbiviimise põhimõtted ja kvalifikatsiooninõuded praktikajuhendajatele kirjas ainult praktikalepingu kavandis (konkreetseid lepinguid pole veel sõlmitud, kuna koolitusi pole veel toimunud), kuid komisjon soovib need lisada ka asjakohastes sisedokumentidesse, nt õppetöö kvaliteedi tagamise

alustesse. Kõik muud praktikaga seotud dokumendid ja vormid on asutusel olemas. See tagaks osalejatele ühtlasema praktika kvaliteedi. **Nõuded on täidetud.**

Ressursid

KOONDHINNANG HINDAMISVALDKONNALE RESSURSID

Komisjon leiab, et füüsiline (õppevahendid, seadmed, ruumid jms) ja digiõppe keskkond on nõuetekohane, vastab koolituste eesmärkidele ning toetab õppijat. Asutusel on olemas nõuetele vastav ja koolituse läbiviimiseks vajaliku sisustusega õpperuumid, kuhu on ligipääs ka puuetega inimestel. Veebikeskkonnana kasutatakse Zoom'i ja MS Teamsi keskkondasid.

Asutusel on võimekus viia läbi ka hübriidõpet. Selleks on õpperuumis olemas eraldi mikrofoni, mis võimaldab veebis osalejatel hästi kuulata ka neid arutelusid, mis toimuvad klassiruumis kohapeal.

Komisjoni hinnangul **on nõuded ressursside hindamisvaldkonnale täidetud.**

9. Nõukogu kaalus 12.12.2023 istungil punktis 8 toodud hindamisaruandes esitatud koondhinnanguid, soovitusi ja tugevusi,

OTSUSTAS:

Macte OÜ on positiivselt läbinud täienduskoolituse sotsiaaltöö ja nõustamise õppekavaruhma kvaliteedihindamise.

Otsus võeti vastu 8 poolthäälega. Vastu 0.

10. Isikul, kes leiab, et HAKA poolt läbi viidavate hindamistoimingutega või hindamisnõukogu otsusega on rikutud tema õigusi või piiratud tema vabadusi, on võimalik esitada vaie haldusmenetluse seaduses sätestatud korras. Vaie esitatakse hindamisnõukogule 30 päeva jooksul pärast seda, kui vaide esitaja vaidlustatavast toimingust teada sai või oleks pidanud teada saama.

Hindamisnõukogu saadab vaide hindamisnõukogu vaidekomisjonile, kes esitab viie päeva jooksul vaide saamisest nõukogule kirjaliku erapooletu arvamuse vaide põhjendatuse osas. Hindamisnõukogu lahendab vaide kümne päeva jooksul selle saamisest, võttes arvesse vaidekomisjoni põhjendatud seisukohta. Kui vaietet on vaja täiendavalt uurida, võib hindamisnõukogu vaide läbivaatamise tähtaega pikendada kuni kolmekümne päeva võrra.

Hillar Bauman

hindamisnõukogu sekretär